

صاحب امتیازی :
شہندر زادہ قلبلی
احمد ملی

ادارہ و تحریر محلی :

جفال اوغلی جادہ سندہ دائرہ مخصوصہ در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جبریان ایتمه لی در .

نسخه سی هر پرده ۳۰ پاره در . لکن اوزه دردن
بر آی یکم ش نسخه لرایکی ودها سکیلی اوچ
غروشد در .

۳ رجب ۳۲۹

ش. د. ب. ک. هر بخش به نام اول و نور

شرائط اشتراك :
سنه لکی ۳۰ آلتی آیلنی
۲۵ غروشد در

ممالک اصنیه ایچونه :
سنه لکی ۱۰، آلتی آیلنی ۶ فرائق . اعلان ایچون
اداره مأمورنی محمد ذهنی بکه مراجعت ایدیلیر .

چریده نك انفس کاغده باصیلان و مقوه قوطیلرله .
کونده ریلن نسخه لری سنه لک ابونه سی التمش
غروشد در .

۱۶ حزیران ۳۲۷

۱۵ ۱۴ ۱۳ ۱۲ ۱۱ ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

۱۵ ۱۴ ۱۳ ۱۲ ۱۱ ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

بو ، اوئده کی نزاعی رفع ایدمه یی بر آدمک ، قومشورینی سکونته دعوت ایتمه سیه بکنر . اساساً بر تورکله بر روم ، وطن قارداشیدر ؛ لکن بر تورکله بر غرب هم وطن خاص قارداشی ، هم وطن عمومی قارداشی و هم ده وجدانیانده قارداشدر . شوخالده بر تورکله بر عرب ، بر آناوود آراسنده کی عوامل تقریب و توحید ، بر تورکله بر روم آرسنده کی عواملدن اوچ کره دها قوتلی در . و دیمک که اوچ کره دها قولاید . عجبای شیمدی یه قدر بوامل عزیزه ، ولو که استقبال ایچون امید بخش اولاجق بر مقدمه شکنده ، موفق اولاییدلکی ؟ خایر .

هایدی ماضی یی بر اقلیم ، عجبای بوباید به استقبال برشی دوشوندی ؟ مع التأسف بز بوکا دا تراورطده بر اثر ، بر علامت ، کور میورز .

تورک غنصرینی ، اک فضلہ ازیلن ، اک بویوک محنتی چکن غنصر عثمانی ایکن ، کویا امتیازات فوق العاده یه مظهر بر غنصر ایش کی ، عناصر سائرته ک هدف تعریض و عداوتی اولمقدن قورتارمق زمانی کلشدر . تورکله ، حتی نسلاً بیله تورک اولمایان ذواتک سوسه سیاسته قریبان اولویور . تورکله کله عناصر سائرینی اضرار ایدمک هیچ بر مطلب و مقصدی یوتدر . نه چاره که تورکله کی تمثیله قالیقشان بر طاقم شارلاتانلر ، بوزواللی غنصری اووتق ایچون اویله بر لاف سیلابیسی آقیتدیلر ، اویله خطا یلایدیلر که بونلرک ده لیلکلی تورکله کله اتهمی ایچون وسیله اولدی .

بر طر فدن سفالت ، تمادی سفر و محنت دیگر طر فدن بوتون خرسستیانلک و بالذات عناصر عثمانیه کله سوء ظنی : ایشته تورکله کله سوق ایدیلکی کریوه . فالان اقدی و یاخود فلان بکک ادامه اقبالی ایچون تورکله یی بوکر یوده طوعنه چالیشانلرک بوندن بویله تمادی ایدمک تمرداتنه آرتق خطانامی ویریه من . شخصه وطنی و ملتیی فدا ایدنلره لسان تاریخ و اخلاق باشقا اسملر ویرییور .

راه سلامت میدانده در . بو طریق مستقیمی قصد آ

حسبات صمیمیه سیه ترجان دکدر . بو حالت بزده دخی مشهور اولیور . اقوام غیر مسلمه رؤسای اکثریتک اتحد طرفداری اولمادی ، مطالبه و مخالفت طرفداری اولدینی انکاری غیر قابل حقیقتلردندر . اولر ، فکر لرینه تابع طوطقلری عناصری طریق اشتلافه دکل ، طریق مطالبه و افراطه سوق ایدیورلر . عناصر ک حیات اجتماعیسی ، منافرتلر و فاندسز جدالرا ایچنده کییور . عناصر عثمانیه بو حالدن یزارددر . یالکیز کندیلرینه امکان اشتلاف یوق ایش کی یلایدیلر کندن هر برسی محافظه موجودیت و شرف قومیت غیرتیه مرارت انکیز بر جداله ثبات ایدوب دورییورلر . لکن هر عنصر ک اعماق موجودیتده صاقلادینی حس ، شبه یوق که آرزوی اختلافدر . .

بو آرزو ، بوتون عناصر آراسنده واصل مودت اولاجق بر عامل اورطیه چیقیدینی کی ، میدانه چیقور . برنجی شهنشاه مشروطیت و حریمز سلطان محمد رشاد خان حضرتلرینک عشق حق و عدالت ، حب ملتله منور سیای معزز ، روم ایلی ده عناصره جدال و رقابتی اونوتدیردی . ظلام عداوتی رفع ایتدی ، هر کس ، او وجود محترمه عناصری بر تقبله اشتلافه جمع ایدمک بر اقتدار و عاملیت کوردی . دیمک که عناصر عثمانیه آراسنده ماهر و عادل بر سیاسته اشتلاف غیر ممکن دکدر .

لکن بزینده ادا ایدمک که اقوام ، حتی احتسابات صمیمیه سیه مغایر دوشن احواله بیله ، موجودیتی جای بحث اولدجه ، حسابانه دکل ، رهبر و سائر نظرینه تبعیت ایدر . شوخالده اشتلاف عناصر مسئله سنی شوق شاعرانه دن ، خیالک بخش ایدمک چکی اعتماد طفلانه دن متجرد اولار ق دوشونمک ایجاب ایدر .

بز ، آمال و تمنا یی دکل ، حقیقتی نظره آلاق دییورز که اکثریت مسلمه ، نقاط اساسیه توحید افکار ایتدیکجه ، اقلیت غیر مسلمه یی اتحاد و اشتلافه دعوت اصلاحیتی حائر دکدر .

پادشاهی قارشیلارکن هر کر یک عثمانی روحنده ، قلبنده نه کی حسلر اویاندینی ، ذهنندن نلر کچدیکنی تأمل و ملاحظه ایتسون ... بونلر سز مدقنک تحلیلاتنه ده باتسون ... عجبای بوندن کندینه بر حصه چیقارمیلیری ؟

علوم اجتماعیه ده اک متخصص بر عثمانی قلمنک شو مؤثر سوزلری ، بیله مه یز که اصل علاقه دارانه قارشی بر تأثیر یاه جقمی ؟ قورقارز که ابتدائی شهادتنامه لی « عاقل » محترم متفکری تهجیل و بر پار ساجی حاجی ده بو اسکی کنج تورکی « ارتجاع » له آهام ایتمه سین !

انظر ملت

راه سلامت

پادشاهمزلک سیاحتاری ، جالب استفاده بر جوق حقایقک میدانه چیقما سیه سبب اولدی . رجال دولت ، تظاهرات و افکار ملیه یی یقیندن مشاهده و تدقیقه مقتدر اولدینی کی احتیاجات روحیه و مدنیه ملیه کله نلردن عبارت اولدینی ده کوردی . ذاتاً کیزلی و مجبول اولمایان راه سلامت ، بودفعه معنای تأمله میدانه چیقیدی . آرتق بوندن صوکر تر دلدلره ، زینز اقراره محل قالمادی ، صانیورز .

ملت ، بلا تفریق جنس و مذهب ، بلا تفریق سویه و ذهینت ، یاشامق ایچون ترقی ، ترقی ایچون اتحاد ، اتحاد ایچون اشتلاف ، اشتلاف ایچون انصاف و حقیرستلک لازم اولدینه قائل . اختلافات ، یک آز استیلا سیه قرقا تده قالیور ، قرقا تده اختلاف ایسه ، عوامل ترقی دن معدوددر .

بز بو مقاله مزده عناصر غیر مسلمه حقنده یالکیز بر قاچ ملاحظه صرف ایدمک ، عناصر مسلمه ایله مشغول اولاجقز .

هر کس بیلیر که اقوامک ریاست وره بر لکنی در عهده ایدنلرک صووق قانلیقله یایدقلری حسابلر ، اقوام نامه در میان ایتدیکلری مطالبه و مطالعه لر ، جوق کره اقوامک

اونک غیری ، اونک خارجی هیچ برشی یوق . لکن بو استوای مطلقدر که اونی دیدم غفلتدن نهان ایدیور . بنابرین اتصالدله اتصالسزک حصوله کالیور . انسان کاملده بویله بر غفلت ممکن دکدر . ایلاک آفات تجلی ده ، او ، حیرتلا ایچنده قالمش ، عثمانه دوشمش بوغولمشدر . هر شدلر مدن بری ، بویله بر مقامده ، وادی تحیرده ، مستغرق جمال ایکن :

بیلم نه حال اولدی بکا
بن ، سنی یم ؟ سن غمی سک ؟

.....

منکر اولدم بو موجوده ،
واری ویردم ، سن معبوده ،

نظر قیلدم بو وجوده ،
بن سنی یم ؟ سن غمی سک ؟

دیمش : بنه بو اتصالك ذوق علیاسیدر که جناب
بازا لاشیه :

سفاتی حییی من شراب ذوی الحید

رولی اوینایاماز . هیچ بره کیم ، حکیمک ایدم من . اتصالك اویله سر خوشقلری وارددر که سرمست عشق اولمایانلر ، اونی تقلید ایدمزلر . فنا و اتصالك ایلاک قدمه سی شود و معرفت ، انتهای استغراق و حیرتدر .

انسان کاملک

حالت وجدانیسی

بو حالتی ده تعریف پک مشکدر . مع مافیه آثار علیای کاملیندن استعانه ایله آرتق تعریفه چالیشه جقز . وجدانک اک مهم خاصه سی ، روحک موجودیت شخصیه سی ، دیگر اشخاص و اشیا دن فرقی طوتماسی در . هر فردک نظر وجدانیسی اوکنده ایکی شکل موجودیت وارددر : برسی کندی ، دیگری کندی غیر بر روحک بوفر ق معندی ، هیچ بر وقت ساده بر معرفت و یاخود سطحی بر اعتداله ازاله ایدم من . فرض ایدم لم که بر آدم ، صرف ظن و فرض اوزهرینه ، سلوک و شهوده مستند اولمایه ر ق کندی ، کندی محیط اولانلری ، و الحاصل مجموعه وجودی ،

فاسکرنی حقاقت علی وجدی
حضرت مع الاقطاب فی حضرة اللقا
فغبت به عنهم وشاهدته وحدی
انا البدر فی الدنیا وغیری کواکب
وکل فتی یهوی فذلکم عبدي !

دیدر تمشدر . هر کس بونی دییه بیلیر ، هر کس بویله سوبله بیلیری دییه جکسکر ؟ خایر ! دییه من وسوبله من ! اگر مؤمن ایسه بوکا ایمانی ، اگر منکر ایسه بوکا انکاری مانعدر . هیچ مؤمن ، مقامی اولمایان ، کندنجیه مجبول اولان برشی کندی مالی کبی ، کندی معرفت و حالی کبی کوستره من ، بوکا ایمانی ، صدق و اخلاصی مانعدر . کذا هیچ بر منکر بویله بر دعوا ده بولوناماز ، زیرا کندنجیه مسلم و معترف اولمایان بر مسئله یی نفسنه عطف ایتمه سی بر نوع ده لیلک اولور . یامقلدیلر ، یالانچیلر ؟

اونلر ده دییه من . هر قک قواعدی ، موضوعی ، اصطلاحاتی وارددر . مهندس اولمایان بر آدم نه قدر زکی اولسه ، اوزون مدت وهله اربابی یانده مهندس

ترك ايدنلر ، بوندن سوكر ارقه لرندە مقتدر ومهيب اولان حق وملى دكل ، انحق منفست بئش اون عاجزى بولاجقيدر . اوروبادن تقيدا آلمش بئش اون فكر قارىقاوريله توركلرك دزدينه دواسازاولق املكى كجى برخيال خامك آرتق حق حياى يوقدر . آرتق توركلره رهبرلك ايتك ايتسينلرك بو حقيقتلرى تسليم ايتملرى زمانى كادى . باشده توركلر اولارق عمومك باعث فلاكتى اولان افكارى بر طرفه آتمازسق ، دست تمشيت بئزى ميدان موجوديتدن سوپوروب آتەجقيدر .

انتقادات

نە يوزلە چيقاييلورز ؟

مطلقيت اداريه نك بوزيلوب قسسخه باشلايدقندن چوق سوكره ونقط همان برعصر اول ، خريستان ، موسوى وطنداشلمن اوياندلر . دوغريسي هربرى مطلقيت ادارە نك ايجابانندن اولان لاقيددن ، سوء اداره دن مستفيد اولدلر . اكابريتك ، اغنياسنك ، متفكرينك ، غلاماسنك خدمتليكه ، همتلرله مؤسسه روحانيه لرندن ده صلاحيتدار جسماني برر مؤسسه خصوصيه ومنظمه شكلنى آلدلر . مشروطيت اداريه حالنده ايشلەن ، اصول مشروطيته استناد ايدن بو مؤسسات خصوصيه نك موقفيات مهمه سندن ، قواى مجموعه سندن ، فعاليت عموميه سندن متولد آثار ، سنه لركچكجه فعال ، منتبث ، عزيمكار ، سوبه اجتماعيه جه بالنسبه مترقى بركتله منتظمه شكلنده مشهوداولمغه باشلادى . ايشته اونلرك ترقى ايتديكى صروده اويوان ، اويو-ديلان ازيلن ، دوكون ، ملجاسز مظلوم ، حاميسز مغدور ، رهبرسنر آواره ، سرشدسز جاهل هب زلرايدك . اغنياسز ، اكابرمن علمامز دهاملوغريسي بو عنوان آلتە صوقولان برقسيم خاق ملنك اقسام عموميه ومهمه سندن داتمامنك ، متفروپك بسيدوبلكده حالابى خبر بوليور . بواقسام عموميه نك دوكدىكى قانلره محافظه موجوديت ايدە بيان ، وبردديكى باره لرله كاشا نلره ، ثروت عظيميه نائل اولدق كندولرني بختيار صايانلرك شو وضعت لاقيدانلرى طوغريسي حماكة تاريخ نظرندە حيتسزلكلرك ، كفران نعمتلك كرهيدر . مانع ترقيمز اولان شكل منحوس مطلقيتدن قورتو-لدق . آرتق اغنياسزه ، علماسزه ، اكابرمزه ، همزه ياقيشان ، دوشن و طائف مهمه دينمرك ، ملتكمرك حقيقى خادى ، حقيقى فداكارى ، حيات نسليله مترك حيات مليه مترك ، عظمت نسليله مترك ، شرف مليه مترك حقيقى خيرخواهى ، محافظى اولق امر اهمى پيش اعتاده بولونديمق ايدى .

اوج سندر نيايدق ؟ هيچ دكل ؟ .. دنيله بيليركه حالا اغنياسمرك ، هممرك ، اولادلر مترك تايمين تحصيللرينه منحصر انتقادى دوغريسي فقراى ملنك آغزينا ياقلاشيركن آلانن لقمه لرله حكومتجه ياييله جق مکتبلره معطوف . اويله ايكنينه دونيورزده بولمئده استعداد ،

قابليت يوقدر ديه جك قدر حقسزلقلرده ، كفران نعمتلرده بولونوبورز . ده ايلرى كيدنلر يمز عادات واداب وخصوصيت وفتبائل مليه متركى اونودسيور ، مکتب يايىق ، يايديمق ، طرز تحصيلى اصلاح ايتك كفتلرندن ، فداكارلارندن قاچيدور . ماضينك شرفى ، فضائلى بيله رذايندن آيره ميور ، ملنك بوغازندن آشيريلرق ادخار ايدلن ثروت مهمه شخصيه مترك برقسيم قلابى اولسون مکتبلر مزايجون ، معارفزاييجون ويره ميورز .

شرف نسليله متركى ، شرف مليه متركى ، عالمه ناموسنى ، اداب مليه متركى اونوتدريمق ، اجنبى مکتبلرينه اولادلر مترك توديمنى المزدن كان خدمتلك ، بويوكلكلرك ابدانته ترجيح ايلورز .

انصاف ، الورر كنديمزى كوردم . سفاهتيز ايچون ، اسرافاتز ايچون ، اجزاي جهالت ايچون ، آمالى فكريه جهه ، محاسن فكريه جهه دكل ، شكلا و رذائل وردانته جهتندن اوروپاليلرك برقسيم متروكنه بكمزديه بيلنك ايچون وپرديكمز ، آتديمق نقدك ، وقتك برقسيم قلابى اولسون ، معارفز ، مکتبيز ، تربيه مليه واجتماعيه مزايجون ويره لم كه حيات نسليله وشخصيه مزايجون محفوظ قالديله سون .

بر آرايه كالم ؛ معارف اسلاميه جيمتلى تشكيل ايليلم اغنياسمق نقد ايله ، علمامز علم ايله ، وقت ايله ، اكابرمز همت ايله چاليشون . هريره مکتبلر آچه رق تعميم معارف ايله ، سوبه اجتماعيه مزايعلا ايله ، ازاله جهل ايله شرفياب اوليلم . هممى بوغجق اولان مشوليت حاليه ومستقبله دن تجريد ذات ايليلم . يوقسه دركاه آلتى يه ، حضور اجداده ، نزد بشرته ، پيشگاه اخلافة سده استقباله نە يوزله چيقاييلورز .

ع . م

آيتده مکتوبك بئش ايتديكى حال مؤسفنن بالبيع داخليله نظارتلك معلوماتى يوقدر . اميد ايدمركه زوالى كويليلر مظهر غاطف و حمايت اولور :

كفتلشم بر كوى

روسيه حكومتلك زنجير اسارتدن تخلص كريبان ايچون بوندن الى سته اقدم اختيار مجرله زير جناح خلافة انجا ايدن غريمى قارداشلمز برقسيم اسكيشهر داخلنده واقع چيفتله نام ميري چيفتلكه . ساجر صنياعه اسكان ايدنلر بويوكله مجرزه سائر شايانلرك تابع اولدني تكاليفدن غريمى اولدق الى سندن برى تأديه ايتدكلى بدل ايجار اشغال ايلدكلى اراضى قيبئتلك اون ملته معادل ايكنى الحاله هذه يارم دوم اراضيه به متصرف اولمامشلدرد . مهاجرين سائر يه بخش اولان حقوق و منافعدن بونلرك كليا محروم برايتلمش اوللرى اول امرده برعذر عظيمه درايسته برخدمتكار كجى حكومت حسابنه چاليدان قازاندقلى حكومته ويرمك مجبوريتنده بولان بويديختلرك اتنديسى حكمنده اولان حكومتدن انتظار ايلدكلى لطف وعاطفته مقابل برچفتلك مديريتك سوء تدبيريله بونون عالم انسانيتى داغدار ايدە جك برصوريده حيايتيه نهايت ويريلور . اى رجال حكومت ! اى افراد ملت ! الله عشقنه جان قورئاران يوقى بئشك ؛ ! يوز خانلى بر كوى برسنه طرفنده ايكي يوز وفيات ويريلور باقيسى ده پوسته كفتلرني حاضرايور . بوغناعت بوخيانت چيفتلك جروى و بك جزوى براستفاده سي اوغورنده روا كوريلور .

ايضاح ايدم : چيفتله چفتلكى مديريتجه بوندن ايكي سته اول چفتلك اراضينده برصودكرمى انسانيتى تصور ونور فقط دكرمن ايچون ياييله جق بند سولرك قابارمنه سببيت ويردرك بطاقتلر وجوده كنيه جكي و بويوزدن اهالينك امراض مهلكيه مروض قاله جنى بعض ارباب حيت وجودان طرفلرندن تأمل اولنورق مراجعت اولنور ايسده مظهر التفات اولماز نهايت كچن سته بومدهش دكرمنك انشا آت رسيده ختام اولقه نهرك سولرى فيضان ايدر ذكر اولان ايجار كانك مسكون بولندقلى احسانيه [؟] توسيم ايدلن كوك اطارافى استيلايار واسع بطاقتلر حصوله كنيرير و باعث اولدني خسته لكدن اوسته ايكي يوز كشي وفات ايدر . ايشته يه ياز كدى موس يقينده شندله حكومما اولدق خسته لى ايكنجى دوره تحريميه سنى اجرا ايله جك بوطالسمز خلقك باقى قالاان برقسيم قلابى ده ديار عدمه كوندركه جك ... چوق دكل دورت آى سوكره بويديخت كوى واس برمنارستانه متقلب اولدجقيدر .

تكفور طاغلى

محمد نورى :

محمى الدين عربى

وسلكه نصونى

— ۳ —

حضرات خمس

حضرت انسانيه

— حضرت انسانيه —

حضرات خمس ، وجودك بئش صفحه سي ديمكدر . واقعا وجود ، نامتاي صفحاته مالكدر ، شوقدر كه تصنيف مفيد والزم وادراك بشره كوره بو صفحات ، بئش مهم تلقى به مظهر اولدقندن بوتصنيفك فائده سي آشكاردر . حضرات خمسك برنجيسى و عالم غيب مطلق ، وصوكنجيسى « عالم حسن وشهادت » در .

وجودك ايكي صفحه مهمى بونلردركه روح ايله قالب مثابه سنده در . عالم غيب مطلق كده ايكي صفحه سي اولوب صفحه اساسيه سي هر تعيندن منز بولوندينى كچن مبحثده سويله مشدك . ايكنجى صفحه سي يعنى تعين اجمالى « اعيان ثابتة وحقائق علميه » عالمى در .

غيب مطلق ايله عالم حسى آراسته صيرا ايله شو عالم كلير : عالم جبروت ، عالم مثال مطلق ، مثال مفيد . رجال خلوتيه ، حضرات خمسى شو صورته تصنيف ايتمكده درلر . عالم لاهوت [غيب مطلق] عالم جبروت [نور محمدى . تعين اول] عالم ملكوت [مؤثرات وقوا] عالم ارواح [برزخ] عالم حسن وشهادت . ملكوت ، مثال مطلقه ، ارواح ، مثال مفيد مقابل دوشور ديمكدر .

بو حضرات خمسك هر بئى ، حضرت انسانيه مجموع اولدقندن بو صوك حضرتى تحليل ، حقيقت وجودى تحليل ديمك اولور . او حالده موجوديت انسانيه ي تحليل ايدم .

انسانك هويت وجوديه سي ، يعنى صفاتندن هيچ بريسنك معين فرض ايدلديكى حالتى ، غيب مطلقه مقابل اولدني كجى بالجله صفاتك تعين يعنى مجموع اعضا واجزاسى ايله بونلرك بالجله وظائف وعمليات ، عالم حسن وشهادته مقابل دوشور .

انسانك حالت غير وجدانيه سي ، غيب مطلقك